

НАРЕДБА № 4 ОТ 4.12.2008 Г. ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯ "ТЕХНИК-ОЗЕЛЕНИТЕЛ"

Издадена от министъра на образованието и науката, обн., ДВ, бр. 3 от 13.01.2009 г.,
в сила от 13.01.2009 г.

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя Държавното образователно изискване (ДОИ) за придобиването на квалификация по професията 622010 "Техник-озеленител" от област на образование "Селско, горско и рибно стопанство" и професионално направление 622 "Озеленяване и цветарство" съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията 622010 "Техник-озеленител" съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на трета степен на професионална квалификация за специалностите:

1. 6220101 "Цветарство";

2. 6220102 "Парково строителство и озеленяване".

Чл. 3. (1) Въз основа на ДОИ по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват учебен план и учебни програми за обучението по съответната специалност по чл. 2.

(2) Документацията по ал. 1 за професионално образование се разработва от Министерството на образованието и науката, а за професионално обучение - от обучаващата институция.

Раздел II

Съдържание на Държавното образователно изискване

Чл. 4. (1) С ДОИ по чл. 1 се определя равнището на задължителната професионална подготовка в края на обучението по професията, което гарантира на обучаемия възможност за упражняване на професията 622010 "Техник-озеленител".

(2) Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията "Техник-озеленител" определя общата, отрасловата и специфичната задължителна професионална подготовка за професията, както и задължителната чуждоезикова подготовка по професията и избираемата подготовка.

(3) Съдържанието на всеки вид задължителна професионална подготовка по ал. 2 включва:

1. необходимите професионални компетенции (знания, умения и професионално-личностни качества);

2. тематичните области, от които се формира съдържанието на учебните предмети/модули.

Чл. 5. С ДОИ по чл. 1 се определят и входящото образователно равнище, профилът на професията, целите на обучението, оценяването по време и при

завършване на обучението, удостоверяването на придобитата професионална квалификация, необходимата материална база.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Лицата, които са приети за обучение до учебната 2003/2004 година, включително по специалности и професии от професионално направление "Горско стопанство и дървообработваща промишленост" от Списъка на специалностите и професиите за професионалните училища на Министерството на образованието, науката и културата от 1993 г., се обучават и завършват обучението си по учебните планове и учебните програми, които са действали при постъпването им.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 17, т. 3 във връзка с чл. 16, т. 7 от Закона за народната просвета.

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение

към чл. 2

Държавно образователно изискване за придобиване на квалификация по професията "Техник-озеленител"

Професионално направление:

622   Озеленяване и цветарство

Наименование на професията:

622010   Техник-озеленител

Специалности:

Степен на професионална квалификация:

6220101   "Цветарство"   трета

6220102   "Парково строителство и озеленяване"   трета

1. Входни характеристики

1.1. Изисквания за минимално входящо образователно равнище за ученици и за лица, навършили 16 години, в съответствие със Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО)

За обучение по професията "Техник-озеленител" с придобиване на трета степен на професионална квалификация минималното входящо образователно равнище за ученици е завършен седми клас или основно образование, а за лица над 16 г. е завършено средно образование.

1.2. Изисквания за входящо квалификационно равнище или професионален опит

За лица, завършили професионално обучение по професиите "Озеленител", "Техник-растениевъд", "Растениевъд" и др. от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 ЗПОО (утвърден със Заповед на министъра на образованието и науката № РД-09-413 от 12.V.2003 г.; изм. и доп. със Заповед № РД-09-04 от 8.I.2004 г., Заповед № РД-09-34 от 22.I.2004 г., Заповед № РД-09-255 от 9.IV.2004 г., Заповед № РД-09-274 от 18.II.2005 г., Заповед № РД-09-1690 от 29.IX.2006 г., Заповед № РД-09-828 от 29.VI.2007 г., Заповед № РД 09-1891 от 30.XI.2007 г.), както и за лица с професионален опит по тази професия е необходимо надграждащо

обучение, включващо усвояване на компетенции, които кандидатът за обучение не притежава до този момент. Съдържанието на това обучение се определя след сравнение на компетенциите и резултатите от обучението, описани в Държавните образователни изисквания (ДОИ) за придобиване на квалификация по съответните професии.

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в закони и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Техник-озеленителят участва в разработването на техническа и технологична документация в цветопроизводственото стопанство и парковото строителство. Организира засаждането и грижите за дървесна, храстова и цветна растителност на открито или в оранжерии, подготвя посадъчен материали извършва размножаване на растенията, разработва проекти и аранжира и поддържа цветя в различни обекти. Техник-озеленителят участва в проектирането, изграждането и поддържането на паркова архитектура.

Техник-озеленителят има възможност да работи в държавните и общинските предприятия, учредени или преобразувани като търговски дружества - еднолични дружества с ограничена отговорност или еднолични акционерни дружества, кооперации, кооперативни предприятия и междукооперативни предприятия, с дейност в областта на озеленяването, зеленото строителство и устройството на ландшафта, в разсадници за декоративни дървесно-храстови видове, в цветопроизводствени стопанства, ботанически градини, дендрариуми, в предприятия и организации, занимаващи се с отглеждане, търговия и транспортна декоративни растителни материали, а също така към проектантски звена, лицензирани в сферата на инвестиционното проектиране и в строителния надзор, в областта на паркоустройството и благоустройството (ландшафтната архитектура).

В своята работа техник-озеленителят използва различни видове градинска малогобаритна техника и инструменти за: предварителна подготовка на площите; почвообработка; бране и добиване на семена, плодове и резници; изваждане и садене на фиданки; сеене; оформяне и поддържане на зелени площи; напояване и др.

При изпълнение на някои дейности техник-озеленителят може да работи с вредни химически препарати - торове, препарати за растителна защита и др.

За дейностите, свързани с разработване на проекти и чертежи, техник-озеленителят трябва да умеє да работи с компютър със софтуер за създаване на графични изображения, текст, таблици.

Лицата, практикуващи професията, трябва да бъдат физически издръжливи, подвижни и сърчни. Умението за генериране на идеи и нестандартни решения, както и художественият вкус са важни за работата на техник-озеленителя при изпълнението и проектирането на интериорно и екстериорно озеленяване.

Работното време на озеленителя е стандартно, възможна е сезонност в работата, понякога се налага да се работи и в почивните дни.

За работа с машини и съоръжения лицата с трета степен на професионална квалификация по професията "Техник-озеленител" трябва да притежават Свидетелство за правоспособност за работа със земеделска и горска техника съгласно Наредба № 8 от 2004 г. за условията и реда за придобиване и отнемане на правоспособност за работа със земеделска и горска техника на министъра на земеделието и горите (ДВ, бр. 20 от 2004 г.).

За управление на трактор и други селскостопански машини обучаваните трябва да положат изпит за придобиване на правоспособност за водач на МПС категории "Ткт", "Твк" и "В" според изискванията на Наредба № 37 от 2002 г. на министъра на транспорта и съобщенията за условията и реда за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство и условията и реда за издаване на разрешение за тяхното обучение (обн., ДВ, бр. 82 от 2002 г.; изм., бр. 42 и 96 от 2004 г., бр. 44 от 2006 г., бр. 3, 57 и 97 от 2008 г.).

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

След придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията "Техник-озеленител" обучаваният може да продължи обучението си по другата специалност от професията "Техник-озеленител" или по друга професия с възможност за придобиване на трета или четвърта степен на професионална квалификация.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД)

Лицата с трета степен на професионална квалификация по професията "Техник-озеленител" могат да постъпват на работа на следните длъжности от Националната класификация на професиите и длъжностите в Република България (НКПД), утвърдена със Заповед на министъра на труда и социалната политика №742 от 27.XII.2005 г., № 416 от 8.VI.2006 г., № 884 от 7.XI.2006 г., № 969 от 28.XII.2007 г.: 3212-3002 Техник, агрохимия и растителна защита, 3212-3004 Техник, градинарство, 3212-3006 Техник, изследване на посежите, 3212-3007 Техник, напояване, 6113-1003 Градинар, 6113-1004 Градинар, сезонен, 6113-1010 Работник, разсадник, 6113-1016 Работник, отглеждащ рози, 6113-1018 Работник, отглеждащ цветя, 6113-1020 Семепроизводител, 6113-1021 Фиданкопроизводител, 6113-1022 Цветопроизводител, 5220-2005 Продавач-консултант в цветарски магазин и др.

3. Цели на обучението

3.1. Цели на обучението по общата задължителна професионална подготовка – единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава, спазва и прилага правилата за здравословни и безопасни условия на труд;
- предпазва околната среда от замърсяване;
- познава съществуващите икономически отношения, процеси и явления, свързани с производството на цветя и декоративни растения в страната;
- познава правата и задълженията си като участник в трудовия процес съгласно Кодекса на труда, разбира договорните отношения между работодател и работник;
- разпределя работата между членовете на екипа, оценява ги; отнася се с чувство на отговорност при изпълнение на задачата, която му е възложена;
- осъществява ефективни комуникации с колеги и клиенти;
- разбира своята роля в дейността на предприятието, съзнава необходимостта от повишаване на квалификацията си;
- умее да намира информация с помощта на компютър, работи с текстообработваща програма, както и с програма за създаване на графични изображения;
- ползва техническа и технологична документация на чужд език.

3.2. Цели на обучението по отрасловата задължителна професионална подготовка, единна за всички професии от професионално направление "Озеленяване и цветарство"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава и спазва изискванията и разпоредбите на нормативните документи, регламентиращи дейностите в цветопроизводственото стопанство и в парковото строителство;
- познава и прилага технологиите и методите в цветопроизводството и парковото строителство;
- познава устройството и принципа на работа, съхранява и борави с инструментите, уредите, машините и съоръженията, използвани при разсадниковите и цветопроизводствени дейности и парковото строителство;
- познава екологичните и биологичните особености и изисквания на дървесните, храстовите, цветните и тревистите видове;
- познава и прилага основните методи и средства за защита на

парковата растителност;

- полага грижи за зелените площи и парковата архитектура.

3.3. Цели на обучението по специфичната за професията "Техник-озеленител" задължителна професионална подготовка

- разчита, намира информация и участва в разработването на техническа и технологична документация;
- познава принципите за създаване, организация и управление на фирма по озеленяване.

3.3.1. Специалност "Цветарство"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава и прилага технологиите за размножаване и отглеждане на цветя;
- познава и прилага технологиите за създаване на цветопроизводствено стопанство;
- познава и прилага методите за създаване и оформяне на цветни лехи;
- познава и прилага технологиите за украса и интериорно озеленяване;
- познава и прилага техники на аранжиране и композиция на букети, венци и гирлянди.

3.3.2. Специалност "Парково строителство и озеленяване"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава и прилага методите на проучване и проектиране на новото зелено строителство;
- познава и прилага технологиите за създаване на декоративен разсадник;
- познава и прилага методите на засаждане на различни дървесни и храстови видове и последващо отглеждане;
- познава и прилага технологията за изграждане на живи плетове и тяхната поддръжка;
- познава и прилага технологията за създаване и поддържане на тревни площи;
- познава и прилага технологиите и методите в парковото строителство;
- познава и прилага технологиите и методите за вертикално озеленяване на сгради, архитектурни съоръжения, балкони и тераси;
- познава и прилага технологиите и методите за изграждане на скални кътове, алпинеуми и водни площи.

4. Резултати от ученето

Компетенция	Резултати от ученето
	Обучаваният трябва да:
1. Организира спазването на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда в предприятието	1.1. Описва вредното въздействие на средства за растителна защита, торове и други химически вещества върху човешкия организъм. 1.2. Оказва долекарска помощ при инциденти в резултат на работа с машини или при отравяния 1.3. Изброява правилата за безопасна работа с инструменти, машини и съоръжения. 1.4. Разпознава опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа. 1.5. Работи правилно и безопасно с машини и

съоръжения.

1.6. Ползва лични предпазни средства и специална работна екипировка.

1.7. Познава правилата и процедурите за пожарна и аварийна безопасност и борба с пожарите.

1.8. Използва по предназначение средства за противопожарна защита (кофпомпа, пожарогасител и др.).

1.9. Организира събирането и изхвърлянето на отпадните продукти на определените за целта места при спазване на изискванията за опазване на околната среда.

1.10. Подготвя и съгласува с прекия ръководител инструктажа за безопасни условия на труд.

1.11. Извършва инструктаж и контролира работниците относно спазването на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Организира засаждането и полагането на грижи за дървесна, храстова и цветна растителност

---

2. Подготвя почвата за засаждане

2.1. Разпознава основните почвени типове.

2.2. Описва целта и последователността за извършване на основните видове обработка на почвата.

2.3. Познава устройството и принципа на работа на машини, съоръжения и инструменти за предварителна подготовка на площите и почвообработка.

2.4. Почиства, подравнява, профилира и окопава почвата ръчно и с малогабаритна градинска техника.

2.5. Прави дренаж по схема.

2.6. Контролира почистването и съхраняването на машините и съоръженията в съответствие с изискванията към всяка машина.

2.7. Разпознава видовете торове и описва тяхното въздействие.

2.8. Описва правилата за разхвърляне на торовете.

2.9. Наторява почвата при спазване на инструкция, дадена от специалист.

2.10. Обработва почвата с хербициди по указания на специалист по растителна защита.

---

3. Засажда и поддържа дървесна, храстова и цветна растителност

3.1. Разпознава основните дървесни, храстови, цветни и тревисти видове.

3.2. Описва факторите, от които зависи растежът, развитието и възпроизводството на дървесната, храстовата, цветната и тревната растителност.

3.3. Описва периодите на цъфтеж, семеносене и плодоносене.

3.4. Затревява и поддържа тревни площи — поливане, плевене, валиране, грапене, коситба.

3.5. Описва посадъчните материали.

3.6. Засажда дървета и храсти.

	<p>3.7. Засажда и поддържа цветя в паркове и градини.</p> <p>3.8. Полива новосъздадена и съществуваща дървесна, храстова, цветна и тревна растителност — ръчно, с машини и инсталации.</p> <p>3.9. Познава устройството и принципа на работа, съхранява и борави с машини и съоръжения за: бране и добиване на семена, плодове и резници; изваждане и садене на фиданки; сеитба, садене и разсаждане.</p> <p>3.10. Описва технологията за вегетативно и за семенно размножаване.</p> <p>3.11. Събира репродуктивни материали.</p>
4. Извършва размножаване на растенията	<p>4.1. Разпознава основните дървесни, храстови, цветни и тревисти видове, назовава българските и латинските им имена, описва техните органи - стебло, клони, листа, плодове, шишарки и др.</p> <p>4.2. Описва различните начини за размножаване на растенията.</p> <p>4.3. Описва техниката за семенно размножаване.</p> <p>4.4. Демонстрира размножаване чрез семена.</p> <p>4.5. Прави подбор на семена и тяхното окачествяване.</p> <p>4.6. Подготвя семената за посев — събира, почиства, разпределя.</p> <p>4.7. Познава и прилага методите и нормите за засяване на семената (в цветарник, парник, на открито, на постоянно място).</p> <p>4.8. Извършва вегетативно размножаване.</p> <p>4.9. Подготвя посадъчен материал за клиенти, вкл. почистване, сортиране, опаковане, етикетиране, съхраняване.</p>
5. Провежда растителнозащитни мероприятия на парковата растителност	<p>5.1. Описва повредите, болестите и вредителите по парковата растителност.</p> <p>5.2. Изброява начините за борба с болестите и вредителите по растенията и за отстраняване на повреди.</p> <p>5.3. Познава препаратите за растителна защита и тяхното въздействие.</p> <p>5.4. Съхранява и борави с машини и апарати за растителна защита.</p> <p>5.5. Приготвя препарати и ги ползва под ръководството на специалист по растителна защита.</p>
6. Полага грижи за растения в декоративни разсадници	<p>6.1. Описва организацията на работа в декоративните разсадници.</p> <p>6.2. Изброява схемите за засаждане.</p> <p>6.3. Засажда и се грижи за растенията в разсадниците.</p>
7. Участва в разработването на техническа и	<p>7.1. Разпознава и използва условните означения в зеленото строителство.</p> <p>7.2. Разчита, разработва и прилага проекти,</p>

технологична документация, намира информация, необходима за изграждане и поддържане на цветопроизводственото стопанство и парковото строителство	<p>технологични планове, карти и схеми за различните цветопроизводствени и разсадникови дейности и за зеленото строителство.</p> <p>7.3. Нанася граници на терена и обозначения на карта.</p> <p>7.4. Измерва количеството на извършената работа.</p> <p>7.5. Подготвя отчети за извършената работа — на ръка и с компютър.</p> <p>7.6. Намира актуална информация, свързана със съвременни тенденции, нови технологии, препарати, машини и инструменти в цветопроизводството и в парковото строителство в специализирани издания, Интернет сайтове, чрез посещения на изложения, обучения и др. както на български, така и на чужд език.</p>
8. Участва в управлението на фирма за озеленяване	<p>8.1. Познава и спазва нормативните документи, регламентиращи дейностите в цветопроизводственото стопанство и в парковото строителство.</p> <p>8.2. Проучва предлагането и търсенето на пазара и участва в изготвянето на план за развитие на предприятието.</p> <p>8.3. Участва в изготвянето на проектосметна документация, като използва компютър със софтуер за създаване на текст, таблица, графика.</p> <p>8.4. Ръководи техническото изпълнение на обекти от зеленото строителство.</p> <p>8.5. Ползва и спазва трудовите норми при изпълнение на озеленителни работи в строителството.</p> <p>8.6. Подпомага новоназначените работници.</p> <p>8.7. Разпределя работата между членовете на звеното/екипа.</p> <p>8.8. Оценява работата на всеки от екипа.</p> <p>8.9. Прави предложения пред прекия си ръководител за награди или за повишаване на квалификацията на работниците.</p> <p>8.10. Взема участие при приемане и предаване на обекти, като подготвя част от документацията.</p> <p>8.11. Извършва инвентаризация и паспортизация на различни елементи от зелените площи, разсадниците и цветопроизводствените стопанства.</p> <p>8.12. Организира и ръководи ефективното използване на материално-техническата база.</p>

Специфични компетенции за специалност “Цветарство”

Отглежда цветя на открито и в оранжерии

---

9. Организира отглеждането на цветя на открито или в оранжерии	<p>9.1. Разпознава листно-декоративните и цъфтящите растителни видове.</p> <p>9.2. Обяснява основните екологични изисквания при отглеждане на цветните култури.</p>
--	---

	<p>9.3. Полага грижи за цветята, вкл. посеви, поници и разсади.</p> <p>9.4. Извършва торене според нормите за отделните култури при отчитане на почвените запаси от хранителни вещества.</p> <p>9.5. Спазва сроковете и технологията при подхранване с органични и минерални торове.</p> <p>9.6. Разпознава основните групи рози.</p> <p>9.7. Полага грижи за розите (резитби, зазимяване, откриване и др.).</p> <p>9.8. Отглежда цветен разсад, като спазва изискванията при извършване на отделните операции.</p> <p>9.9. Разпознава и описва инвентара в оранжерииите.</p> <p>9.10. Описва видовете и особеностите в устройството на парници и оранжерии.</p> <p>9.11. Поддържа оптимален микроклимат при отглеждане на цветя в оранжерииите.</p> <p>9.12. Описва основните компоненти за изготвяне на почвени смеси.</p> <p>9.13. Изготвя почвени смеси по инструкция.</p> <p>9.14. Извършва агротехнически мероприятия и транспорт с помощта на трактор.</p>
10. Подготвя рязан цвят за клиенти	<p>10.1. Реже/бере цветовете в рамките на определения за беритбата период при спазване на технологичните изисквания.</p> <p>10.2. Съхранява рязания цвят при спазване на изискванията в зависимост от вида на растението.</p>
11. Създава, оформя и поддържа цветни лехи	<p>11.1. Познава и описва различните видове цветя, използвани в озеленяването — латинско и българско наименование, форма, големина и окраска на цветовете, листата и стеблото им, времето на цъфтеж и др.</p> <p>11.2. Зацветява с едногодишни, двугодишни, многогодишни цветя.</p> <p>11.3. Извършва прашене (разрохване) на цветни лехи.</p> <p>11.4. Оформя цветен кът на определено място в съчетание с тревна площ, алея, съществуваща дървесно-храстова растителност.</p> <p>11.5. Извършва торене на цветни лехи.</p> <p>11.6. Организира и провежда борба с болести и вредители по цветята.</p>
12. Оформя и поддържа цветя за украса и интериорно озеленяване	<p>12.1. Групира цветята за вътрешна украса по качества, време на цъфтеж, изисквания към светлина, почвена и въздушна влажност, топлина и др. фактори.</p> <p>12.2. Описва характеристиките на основните видове цветя за интериорно озеленяване — цъфтящи, листно-декоративни, саксийни, рязан цвят и сухи цветя.</p> <p>12.3. Подрежда саксийна растителност в обществени</p>

	<p>обекти по даден проект.</p> <p>12.4. Полага грижи за саксийна растителност (почиства, полива, наторява и др.).</p> <p>12.5. Разработва проект, аранжира и поддържа цветя в обществени обекти.</p>
13. Познава и прилага технологиите за създаване на цветопроизводствено стопанство	<p>13.1. Познава и спазва основните изисквания при избор на място за цветопроизводствено стопанство.</p> <p>13.2. Разработва и прилага технологична схема за изграждане на ветрозащитни пояси, като описва подходящите дървесни и храстови видове.</p> <p>13.3. Познава устройството и определя размера на откритите, закритите и спомагателните площи.</p> <p>13.4. Познава, разработва и прилага технологични схеми за изграждане на парници.</p> <p>13.5. Разработва проект за създаване на цветопроизводствено стопанство.</p>
Организира работата в цветарски магазин	
14. Полага грижи за цветята в цветарски магазин	<p>14.1. Познава инвентара в цветарски магазин.</p> <p>14.2. Описва изискванията при съхраняването на цветя в цветарския магазин (температура, влажност, вода и др.).</p> <p>14.3. Осигурява подходящи условия за запазване на цветята в добро състояние.</p>
15. Аранжира букети, венци, гирлянди, цветя във ваза	<p>15.1. Описва основните правила при композиране на букети, венци и аранжировки от зеленина и цветя и от сухи цветове.</p> <p>15.2. Познава различните видове съдове, помощни материали и инструменти, използвани при оформяне на цветни композиции.</p> <p>15.3. Демонстрира различни техники за изпълнение на икебана.</p> <p>15.4. Осъществява фитодизайн с рязан цвят.</p> <p>15.5. Изработва гирлянди от клонки.</p> <p>15.6. Избира и комбинира цветя според очакваната издръжливост на всяко цвете, дължина, форма и др.</p> <p>15.7. Оформя букети и венци с различно предназначение, като се съобразява с изискванията на клиента.</p> <p>15.8. Аранжира композиции от сухи цветя, хартия, копринени или изкуствени цветя и плодове и др. материали и изделия.</p> <p>15.9. Описва изискванията при декориране на църкви и различни видове зали за специални събития по предварителен проект — за концерти, тържества и др.</p> <p>15.10. Изпълнява декорации по различни поводи както на открито, така и в помещения.</p>

16. Консултира клиентите относно грижите, които трябва да полагат за отглеждане на цветята	<p>16.1. Обяснява предназначението и начина на употреба на препаратите за торене и борба с вредителите.</p> <p>16.2. Описва условията, при които трябва да се отглеждат цветята в домашни условия — светлина, влажност, температура, поливане.</p> <p>16.3. Консултира клиентите при закупуване на цветя/букети — съобразно повода, цената и др.</p> <p>16.4. Издава (попълва) документи за покупки — фактури/касови бележки.</p> <p>16.5. Приема плащания в брой, с кредитни, дебитни карти и др.</p>
--	--

Специфични компетенции за специалност “Парково строителство и озеленяване”

Участва в създаването и поддръжката на декоративен разсадник

---

17. Познава и прилага технологиите за създаване на декоративен разсадник и дейностите в него	<p>17.1. Познава и спазва основните изисквания при избор на място за декоративен разсадник.</p> <p>17.2. Разработва и прилага технологична схема за изграждане на ветрозащитни пояси, като описва подходящите дървесни и храстови видове.</p> <p>17.3. Познава устройството и определя размера на откритите, закритите и спомагателните площи.</p> <p>17.4. Познава и прилага схемите за школуване на фиданките.</p> <p>17.5. Познава и прилага технологията за контейнерно производство на дървета и храсти.</p> <p>17.6. Познава и прилага технологията за засаждане на дървета и храсти, за тяхното изваждане и подготовка за транспортиране.</p> <p>17.7. Разработва проект за декоративен разсадник.</p>
--	---

Прави предварителни проучвания, участва в проектирането, засажда, отглежда и поддържа растенията в паркове и градини

---

18. Познава и прилага методите на проучване и проектиране на новото зелено строителство	<p>18.1. Познава историческото развитие на градинско-парковото изкуство.</p> <p>18.2. Познава различните видове градини и паркове.</p> <p>18.3. Описва композиционните принципи и стилове при изграждане на парка — фактори, средства, закони, мотиви, форми и стилове.</p> <p>18.4. Познава изискванията към различните видове зелени площи — за широко и за ограничено обществено ползване.</p> <p>18.5. Познава и прилага методите за предварителни проучвания на обекти, почвени условия и съществуваща растителност.</p> <p>18.6. Извършва заснемане на данни за изработване на проекти за ново зелено строителство.</p>
---	---

	<p>18.7. Разработва и прилага проекти по вертикално планиране; идейни, дендрологични и посадъчни проекти; чертежи на детайли и др.</p>
<p>19. Засажда и отглежда различни иглолистни и широколистни дървесни и храстови видове</p>	<p>19.1. Разпознава основните дървесни и храстови видове, назовава българските и латинските им наименования, описва техните органи — стебло, клони, листа, плодове, шишарки и др.</p> <p>19.2. Познава хабитуса на растенията, динамиката на растеж и максималната височина.</p> <p>19.3. Познава факторите, които влияят върху растежа и развитието на растителността.</p> <p>19.4. Описва технологията за засаждане и отглеждане на дървета и храсти.</p> <p>19.5. Знае и спазва периодите и нормите на засаждане на дървета и храсти.</p> <p>19.6. Описва технологията за контейнерно отглеждане на растения.</p> <p>19.7. Засажда храсти — единично, в групи и за живи плетове.</p> <p>19.8. Засажда дървета на алеи, поединично или на групи.</p> <p>19.9. Извършва различни видове резитба — според вида на растението, според сезона, според предназначението на резитбата.</p> <p>19.10. Поддържа формата на живи плетове.</p> <p>19.11. Полага грижи за растенията — според сезона и спецификата на растението.</p>
<p>20. Засажда и поддържа рози</p>	<p>20.1. Разпознава видовото разнообразие и знае характерните особености на отделните групи рози.</p> <p>20.2. Зазимява и отзимява розите.</p> <p>20.3. Извършва различните видове резитби.</p> <p>20.4. Окопава, разрохва почвата и води борба с плевелите.</p> <p>20.5. Знае и прилага технологията за поливане и торене на рози.</p> <p>20.6. Извършва основна подмяна и подсаждане.</p>
<p>21. Познава и прилага технологията за създаване и поддържане на тревни площи</p>	<p>21.1. Познава и прилага технологията за изграждане на тревни площи.</p> <p>21.2. Познава и спазва етапите на затревяване и презатревяване.</p> <p>21.3. Познава и използва тревни смеси от различни видове, торове за изграждане на тревни площи, чимове.</p> <p>21.4. Познава особеностите на ръчното и машинното изграждане на тревни площи.</p> <p>21.5. Познава и прилага методите на почвообработка и почвоподготовка при различните видове затревяване.</p> <p>21.6. Познава и прилага технологията на поддържане</p>

	на тревните площи (спазва нормите за поливане, торене с минерални и органични торове, косене, аериране и др.).
22. Създава и поддържа вертикално озеленяване на сгради, архитектурни съоръжения, балкони и тераси	<p>22.1. Описва основните композиционни принципи при вертикалното озеленяване.</p> <p>22.2. Изброява различните видове конструкции за поддържане на вертикално озеленяване - в зелени площи, на фасади, балкони и тераси.</p> <p>22.3. Разпознава най-често използваните за вертикално озеленяване растения.</p> <p>22.4. Засажда и полага грижи за поддържане на растителността при вертикално озеленяване.</p> <p>22.5. Разработва проект за вертикално озеленяване.</p>
Изгражда и поддържа паркова архитектура	
23. Оформя терена и го подготвя за предстоящо засаждане на растения или за изграждане на паркова архитектура	<p>23.1. Описва предназначението и принципа на работа на геодезични измервателни и помощни инструменти — нивелир, лата, ролетка, жалони и др.</p> <p>23.2. Обяснява реда на работа при трасиране.</p> <p>23.3. Измерва дължини.</p> <p>23.4. Изчислява площи.</p> <p>23.5. Извършва измервания с нивелир.</p> <p>23.6. Разчита плановете на части от земната повърхност.</p> <p>23.7. Нанася проекта върху терена.</p>
24. Изгражда и поддържа декоративни настилки	<p>24.1. Разпознава различните видове декоративни настилки и строителните материали за тяхното изграждане.</p> <p>24.2. Ръководи подготовянето на земната основа за настилка и изпълнение на дренажен пласт.</p> <p>24.3. Организира изпълнението на различни видове настилки — бетонни плочи, павета, плочи от естествени материали, насипни материали и др.</p> <p>24.4. Разпределя и отчита работата на екипа, който ръководи, при изпълнение на настилки.</p>
25. Изгражда и поддържа паркова архитектура в кътове за отдих	<p>25.1. Описва предназначението, нормативните показатели, изискванията за избор на място и обзавеждането на различните видове площадки/алеи за отдих — детски, спортни и др.</p> <p>25.2. Разчита и участва в разработването на проекти за озеленяване и паркоустрояване.</p> <p>25.3. Разработва работни чертежи на паркова архитектура.</p> <p>25.4. Разпознава строителните материали, използвани за изграждане на парково обзавеждане.</p> <p>25.5. Обяснява технологичната последователност, както и необходимите машини, инструменти и приспособления при изпълнение на строителни работи — изкопи, насипи, кофраж, армировка, полагане на грижи за</p>

бетона, замазки и др.

25.6. Извършва вертикална планировка на терена.

25.7. Упражнява техническо ръководство при изпълнението и участва в монтажа на паркова архитектура за обзавеждане на площадките за отдых по предварителен проект (схема) – скулптури, декоративни вази, пейки, трейажки, перголи, подпорни стени и др.

25.8. Изгражда, поддържа и ремонтира съоръжения за детски и спортни площадки.

---

26. Изгражда и поддържа скални кътове, алпинеуми и водни площи

26.1. Описва основните изисквания за съчетаване на растения, за избор на място и за изграждане на скални кътове, алпинеуми, водни потоци, водопадчета и езерца в зелените площи.

26.2. Познава и спазва композиционни принципи при подреждането на декоративната цветна и храстова растителност.

26.3. Разпознава основните и спомагателните материали за изграждане на скални кътове, алпинеуми и водни площи.

26.4. Познава принципите за подбор и композиране на скални материали.

26.5. Определя подходящото място, изгражда и поддържа скални кътове, алпинеуми и водни площи.

---

5. Изисквания към материалната база

Обучаващата институция трябва да осигури:

- сбирки от различни материали – дървесно-храстови, цветни и тревни видове, почви, семена;
- специализирани кабинети за обучение по геодезия, оборудвани с нивелир, лата и др.;
- кабинет за компютърно обучение, оборудван с компютър за всеки обучаван със софтуер за текст, таблица, графика;
- трактор със съответния набор технологично оборудване за обучението за управление на трактор и работа с прикачна техника (или да сключи договор с институция, която притежава).

Практическото обучение се провежда в оранжерия, градински център, цветарски магазин, ботаническа градина, декоративен разсадник, горско стопанство, на зелените площи на училището или общината, в частни или държавни (общински) паркове и градини.

6. Изисквания към обучаващите по теория и практика

Преподавателите по теория и практика трябва да притежават образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър" по специалности: Горско стопанство, Агрономство, Селекция и семепроизводство на културните растения, Растителна защита, Екология и опазване на околната среда, Биология, Агроинженерство, "магистър" по специалност Ландшафтна архитектура и др. от професионалните направления Биологически науки, Архитектура, Строителство и геодезия, Растениевъдство, Растителна защита, Горско стопанство на областите на висшето образование Природни науки, Математика и информатика, Технически науки, Аграрни науки и Ветеринарна медицина.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания и умения.